

5. Сараєва Т. О. Мобільне навчання як технологія формування іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів [Електронний ресурс] / Т. О. Сараєва – Режим доступу до ресурсу: <http://www.psyh.kiev.ua>

6. Шимкова Ю. М. Використання мобільних додатків для розвитку дітей дошкільного та шкільного віку / Ю. М. Шимкова // Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу. – 2017. – С. 127-129.

Бабиніна Ю.Р., магістр
Ульянова В.С., доктор
педагогічних наук, доцент,
професор кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

ЯКІСТЬ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ

Художньо-естетичне виховання розпочинається з національного виховання. Концептуальні основи такого виховання, закладені у державних документах щодо розвитку освіти України, полягають у забезпеченні розуміння молодим поколінням своєї національної приналежності; збереженні та розвитку національної культури; поліпшенні патріотичного виховання молодого покоління; притаманних високорозвиненому суспільству [1].

Майбутні вчителі художньої культури та майбутні вчителі музичного мистецтва, повинні розуміти, що загальна та спеціальна музична освіта школярів є невід'ємною частиною художньо-естетичного навчання та виховання підростаючого покоління, цьому зокрема сприятиме музичне мистецтво, завдяки якому розвиваються особистісні якості, творчі здібності учнів. Теоретичний аналіз наукових досліджень свідчить, що поняття „якість музичної освіти у вищому педагогічному навчальному закладі”, „структура якості музичної освіти у закладах вищої освіти” та поняття „художньо-естетичне виховання” певним чином розглянуті в психолого-педагогічній та спеціальній літературі, але феномен художньо-естетичного виховання майбутніх учителів художньої культури та майбутніх учителів музичного мистецтва, етики та естетики ще недостатньо досліджений у педагогічній теорії, і відповідно лише частково відображений у практичній діяльності вищих педагогічних акладів освіти.

Музична освіта в сучасній Україні – це складний і широкий спектр багатограних, але не до кінця вивчених проблем. Поєднання виконавської та педагогічної підготовки студента зумовлено, перш за все, своєрідністю музики як мистецтва і як процесу передачі та засвоєння змісту музичної

освіти. Власний досвід роботи дає підстави стверджувати, що сучасна музична освіта повинна ґрунтуватися на успадкуванні духовних та культурних цінностей українського народу, враховувати світові мистецькі надбання, що визначені суспільством як культурна спадщина нашої цивілізації. При цьому, освітній процес загалом має розглядатися у трьох аспектах: як освітня система, освітній процес і процес, що здійснює передачу і присвоєння культурного досвіду як трансляцію цілісної картини світу, поза якою неможлива цілісна особистість(результат).

Отже, ми визначаємо „якість музичної освіти у закладі вищої освіти” як збалансовану єдність якості умов, якості освітнього процесу і якості результату; визначення художньо-творчої і духовно-ціннісної спрямованості особистості; відповідність освітньої системи цілям, потребам і соціальним нормам (стандартам) освіти, що направлені на системне підвищення художньо-естетичного виховання. Структуру якості музичної освіти у ЗВО ми розглядаємо як сукупність характеристик процесу та його результатів, які необхідні для художньо-естетичного виховання й виділяємо такі складові: якість організаційно-управлінського забезпечення освітнього процесу музичної освіти (якість керівництва); якість викладання; якість змісту музичної освіти(цілеспрямованого пізнання явищ музичного мистецтва та освоєння способів музичної діяльності); якість технології навчання; якість результатів музичної освіти (сформованість музичних компетенцій професійної компетентності майбутнього вчителя художньої культури та майбутнього вчителя музичного мистецтва). Процес виховання загалом і в межах певного напрямку може бути реалізований на різних рівнях: на рівні соціуму, соціальних інституцій, окремих соціальних груп, інтерперсональному (міжособистісному) та інтраперсональному (самовиховання) [4, с.11].

У зв'язку з викладеним вище, необхідно підкреслити, що особливе місце займає проблема взаємовідносин особистості з мистецтвом, зокрема, з музикою. Музичне мистецтво стає одним із найважливіших інструментів визначення художньо-творчої і духовно-ціннісної спрямованості особистості.

Музика є універсальною динамічною моделлю життя і загальнолюдського духовного досвіду. Така інтеграція досвідів схожа з ефектом духовної синестезії, коли актуалізуються не лише сукупність відчуттів, а й архетипи і досвіди різних культур [3, с.13]. На нашу думку, осягнення сутності такої моделі в музичній діяльності (сприйняття, виконання, викладання) є проявом музичних здібностей і високого духовного потенціалу особистості, що формується в усіх ланках музичної освіти. Це зумовлює практичну потребу у підготовці в системі вищої педагогічної музичної освіти фахівця якісно нового типу.

Народний досвід виховання молодого покоління засобами мистецтва полягає й у тому, що особистість навчається мистецьких умінь у практичній діяльності. Вивчаючи народну творчість свого народу, молоді люди стають гідними громадянами своєї країни, що поважають її цінності, норми,

традиції, національні свята та обряди, розуміють їх культурно-національне значення, намагаються брати участь в них[4, с.84].

Застосування засобів українського фольклору в навчанні та вихованні молоді розкрито в працях: видатних педагогів – А. Авдієвського, І. Беха, А. Болгарського, С. Горбенко, І. Зязюна, А. Іваницького, Д. Кабалевського, Г. Падалки, К. Ушинського, В. Сухомлинського.

Виходячи з цього національне мистецтво, за допомогою засобів українського фольклору, дає можливість розуміти, плекати та продовжувати культурні традиції, що є дуже цінним для художньо-естетичного виховання майбутніх фахівців. Здатність мистецтва впливати на процес формування особистості було визнано з найдавніших часів і протягом багатьох сторіч музика включалася до системи виховання людини [1].

Учені розглядають мистецтво як універсальну, унікальну конфігурацію, систему, обсяг, середовище, уміння, досвід, які здатні гармонізувати, виліковувати, виховувати, навчати людину і суспільство у цілому, опосередковано на рівні художнього твору, витвору мистецтва (джерело інформації), людини (глядача, одержувача інформації) та відводять мистецтву найважливішу роль у формуванні в особистості цілісної картини світу, в якій інтегруються наукові уявлення й чуттєво-образні елементи світосприйняття. Отже, у процесі спілкування з творами національної культури суб'єкт стає носієм національних цінностей, котрі він співвідносить із власними художньо-естетичними ідеалами й прагненнями [6, с.29]. Різні аспекти теорії та методики художньо-естетичного навчання й виховання висвітлено в працях сучасних науковців: О. Богданової, О. Гончаренко, Г. Коропніченко, Т. Науменко та багатьох інших. У своїй наукових доробках вони роблять акцент на необхідності глибокого вивчення народного мистецтва, на важливості дослідження його природи й особливостей в історії нашого суспільства.

Мета художньо-естетичного виховання полягає в тому, щоб у процесі сприймання, інтерпретації творів мистецтва і практичної художньо-творчої діяльності формувати в учнів особистісно-ціннісне ставлення до дійсності та мистецтва, розвивати естетичну свідомість, загальнокультурну і художню компетентність, здатність до самореалізації, потребу в духовному самовдосконаленні [5, с. 29].

Враховуючи все вищезазначене ми можемо стверджувати, що мистецтво має унікальні можливості впливу на виховання та освіту людини, тому художньо-естетичне виховання потрібно розглядати не лише як процес набуття майбутнім вчителем художньої культури та майбутнім учителем музичного мистецтва, етики та естетики мистецьких знань і вмій, а, насамперед, як універсальний засіб особистісного розвитку на основі виявлення: культуротворчих можливостей майбутніх фахівців у межах реалізації педагогічних функцій; професійних здібностей; усебічних музичних, естетичних потреб та інтересів, що ґрунтуються на культурно-

історичному досвіді свого народу, його традиціях, звичаях і обрядах, а також враховують особливості світової культури та мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді [Електронний ресурс] : дод. до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 №641. – Режим доступу: <http://don.kievcity.gov.ua/files/2015/6/17/contsepciya.pdf>. – Назва з екрана.
2. Бех І. Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості : в 2-х т. / І. Д. Бех. – Чернівці : Букрек, 2015. – Т. 1. – 840 с. – (Школа майбутнього).
3. Белова Ю. Ю. Формування національних цінностей у студентів – майбутніх учителів трудового навчання в процесі художньо-трудової діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Белова Юлія Юріївна ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К., 2004. – 20 с.
4. Отич О. Мистецтво розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання : комплекс навч.-метод. забезп. психолого-пед. підгот. студ. проф.-пед. навч. закладів : у 3-х ч. – / Отич О ; АПН України, Ін-т пед. і психології проф. освіти АПН України. – Полтава : Інтер Графіка, 2006. – Ч. II. : Лекції з педагогіки. – 150 с.
5. Богатирьова Г. А. Національна культура у формуванні творчої особистості майбутніх фахівців / Г. А. Богатирьова // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова : зб. наук. пр. Сер. 14. : Теорія і методика мистецької освіти. – Вип. 8 (13) : матеріали III Міжн. наук.-практ. конф. «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти» / [редкол. В. П. Андрущенко [та ін.]]. – К., 2009. – С. 28–30.
6. Технологія експертизи управління освітнім процесом : наук.-метод. посіб. / А. М. Єрмола, Л. Г. Москалець, О. Р. Суджик, О. М. Василенко ; за ред. А. М. Єрмоли. – Харків : Пошук, 2000. – 260 с.

Гриценко О. Е.

викладач кафедри сучасної та бальної хореографії
Харківська Державна Академія Культури
м. Харків, Україна

ТВОРЧИСТЬ ЯК ОДИН З КРИТЕРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПЕДАГОГА-ХОРЕОГРАФА

В сучасній педагогічній практиці процес підготовки майбутнього вчителя хореографії, як і процес професійного вдосконалення, частіше пов'язують з методичним забезпеченням, набуттям хореографічно-викладацького досвіду, розвитком якостей гуманістичного спрямування, залишаючи поза увагою важливість розвитку таких якостей, як уява, мислення, сприймання. Що, у свою чергу, є складовою поняття педагогічної майстерності як комплексу властивостей особистості викладача, що забезпечують високий рівень самоорганізації його в професійній творчій діяльності.